

جرایم و افزایش بخشش
با بررسی می کند

ماه محرم

تأثیر آشکار معنویات در کاهش جرائم ارتكابی

امان!... قرایی مقدم/جامعه شناس - این که ماه های مقدس تأثیر بسزایی در کاهش جرائم دارند، امری بسیار بدیهی و اثبات شده است. در بررسی های انجام شده توسط مقامات پلیس در سال های گذشته، مشخص شد در دهه اول ماه محرم از میزان سرقت ها، کیف قاپی ها و انواع فساد های دیگر به طور محسوسی کاسته می شود. بر اساس «تئوری فضای زندگی و میدان نیرو»، یکی از عوامل بازدارنده در بروز انواع آسیب های اجتماعی باورها و اعتقادات مذهبی و دینی است. تابه حال به محدوده خیابان ایران در منطقه ۱۲ تهران رفته اید؟ اگر بروید می بینید که در این محدوده انواع آسیب ها و رفتار های نابهنجار اجتماعی یا به شدت کم است یا اصلاً مشاهده نمی شود اما زمانی که از سهراب امین حضور به سمت جنوب، شوش و بازار مولوی حرکت می کنید، یکدفعه شاهد افزایش جرم خواهید بود. چرا؟ به دلایل متعددی می توان اشاره کرد اما مهم ترین نکته بحث اعتقادات و باور های دینی است که ریشه در نهاد انسان ها دارد. اگر فردی اعتقادات دینی قوی داشته باشد، باور های او در زمانی که ممکن است فرد از مسیر درست منحرف شود، به او نهیب زده و مانع از انجام فعل خطا و بروز انواع آسیب های اجتماعی می شود؛ بنابراین این نکته ثابت شده که در ماه های محرم و رمضان بروز انواع آسیب های اجتماعی بسیار کاهش پیدا می کند، اما باید به این نکته توجه داشت که با گذشت دهه اول ماه محرم، آن دسته از مجرمان و بزه کارانی که به طور موقت ارتکاب جرم را کنار گذاشته بودند، آن کم کاری ۱۰ روزه را جبران کرده و مرتکب فعل خطا می شوند. بنده به عنوان یک آسیب شناس اجتماعی به جرات می توانم بگویم که اعتقادات و باور های دینی چه در میان زنان و چه مردان در کاهش انواع آسیب های اجتماعی بسیار موثر است و بر همین اساس ما باید در بزرگداشت ماه های مذهبی و تأثیرگذار به خصوص برای نسل جوان بکوشیم. این که چطور می توان تأثیر مثبت این گونه ماه ها را ادامه داد، صداوسیما به سهم خود با ساخت و تولید سریال هایی مانند امام علی (ع) و امام رضا (ع) قدم های مفیدی در این زمینه برداشت اما در حال حاضر به نظر می آید تولید و پخش این گونه آثار در روال کاری صداوسیما وجود ندارد. یک بعد دیگر بی توجهی به پرداختن به موضوعات مذهبی سوءاستفاده ر س ا ن ه ا ی بیگانه از نسل جوان و ناآگاهی آنان است که اعتقادات دینی آنان را هدف قرار می دهند.

این در حالی است که دین در خانواده و مدرسه باید از جایگاه ویژه ای برخوردار باشد. آنچه امروز شاهدش هستیم این است که مردم و

به خصوص جوانان مورد تهاجم فرهنگی قرار گرفته اند، آن هم در شرایطی که فرهنگ یک اصل مهم است. هرچه در این زمینه کم کاری کرده یا تظاهر به دینداری شود، آسیب های آن به طور مستقیم مردم را هدف قرار می دهد. ببینید مردم می فهمند و متوجه وقایع اطراف خود هستند. من ۸۰ سال دارم و فرض بفرمایید در مترو نشسته ام و شیخی وارد می شود. بنده به احترام او از جا برمی خیزم، اما جوان امروزی احترام نمی گذارد، به طوری که با خودمان می گوئیم این همان آخرالزمان وعده داده شده است. یا اگر با برخی جوانان یا نوجوانان در مورد دین و اعتقادات صحبت کنید، می گویند اینها ریشه و مبنا ندارد و صحبت تان را مورد انتقاد قرار می دهد. چرا؟ چون عملکرد مسئولان نادرست بوده و مردم و جوانان به چشم می بینند که برخی مدیرانی که ادعای دینداری می کنند، در حال دزدی هستند، رشوه می گیرند و سوءاستفاده می کنند.

در چنین شرایطی جوان که شاهد وجود چنین روند ناسالمی بین برخی مسئولان است، در مورد دین و اعتقاد و مذهب چه فکری با خود می کند و ممکن است حتی خود نیز به سمت سرقت و ارتکاب جرم حرکت کند. علاوه بر این موضوع که ماه های مذهبی تأثیر محسوسی در کاهش جرم دارد، یکی از مهم ترین منافع این ماه ها نیز بخشش فردی است که به هر علتی مرتکب جنایت شده که به کرات اتفاق افتاده و هم رضایت خدا را در پی دارد و هم بنده خدا را. بخشش مهم دیگر، بحث موقوفات است. خوشبختانه همچنان روحیه مدرسه سازی، مسجد سازی و به خصوص مدرسه سازی زنده است و همین امسال، خیران مدرسه ساز متعددی داشتیم که با نیت پاک و خیر، اقدام به مدرسه سازی برای دانش آموزان کردند.

مجموع اینها منبعت از دین و نتیجه اعتقادات دینی است. آنچه امروز از مدرسه ساز و خیر و بیمارستان ساز و ارائه کمک های معیشتی می بینیم، نتیجه همان باورها و آموزه های دینی است. یک چهارم مشهد موقوفات است و در محمودیه و زیر پل تجریش تهران نیز بخشی از زمین ها موقوفی بوده که در نتیجه اثر مثبت باور های دینی است. سعدی علیه الرحمه می فرماید: برگ عیشی به گور خویش فرست / کس نیارد ز پس تو پیش فرست به همین علت باید باور های مذهبی را در میان خانواده ها گسترش دهیم، اما متأسفانه روز به روز شاهد کاهش و تضعیف اعتقادات دینی هستیم.

